

Uppdragsorganisation Log Mtrldata	Titel Anvisningar för elektroniska publikationer	Sid 1 (4)
Ansvarig Hanna Kallerhult-Idell		Version 3.0

1 Inledning

1.1 Syfte och omfattning

Detta avsnitt syftar till att ge anvisningar för produktion av elektroniska publikationer. Med elektroniska publikationer menas publikationer avsedda att presenteras elektroniskt. Tillsammans med [del P](#) och [del B](#) ger detta erforderliga anvisningar till producenter och publikationsdesigner av elektroniska materielpublikationer.

Avsnittet innehåller

- allmänna regler för design av filernas innehåll
- grafisk utformning och användning av logotyper för publikationens cd-askar och cd-skivor, när en elektronisk publikation tas fram och distribueras som cd.

Anvisningarna för design av filernas innehåll omfattar råd och krav för filernas upplägg och disposition, samt vilka kvalitetskrav som är knutna till informativa och direktiva elektroniska publikationer.

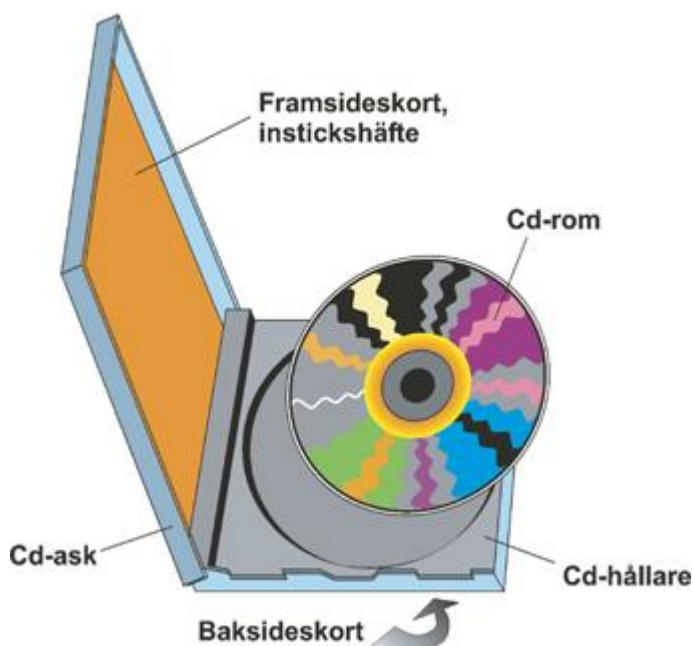

Bild 8:1 Cd-ask

Anvisningar för grafisk utformning av cd-askar och cd-skivor omfattar beskrivning av fram- och baksideskort, ryggar, tryck på skivan m m. Den grafiska utformningen av cd-askarna baseras på FMVs dokument *Grafisk profil — några regler och riktlinjer*. I övrigt har den praxis som finns använts.

1.2 Målgrupper

Avsnittet vänder sig i första hand till publikationsdesigner, dvs informationsdesigner för elektroniska materielpublikationer. Publikationsdesignern anpassar och utvecklar publikationsinnehållet som skribenter (textdesigner) tar fram. Publikationsdesigner kan, liksom övriga producenter, finnas såväl inom FMV som vid industri och andra fristående företag.

2 Utformning av elektronisk publikation

2.1 Innehållets design

Publikationsdesigner är en informationsdesigner för elektroniska materielpublikationer. Publikationsdesigner anpassar och utvecklar publikations-innehållet som skribenter (textdesigner) tar fram.

Utformningen av och kvalitetskraven på en elektronisk publikation påverkas i viss utsträckning av huruvida det är en informativ eller direktiv publikation.

2.2 Informativ elektronisk publikation

En informativ elektronisk publikation har av FMV ställda minimikrav avseende utformning och kvalitet.

- Publikationsangivelser på informationslister ska vara tydliga och korrekta. Man ska tydligt se på informationslisten eller liknande i vilken publikation man befinner sig. Har läsaren med en länk flyttat sig till en annan publikation ska informationslisten ange den nya publikationens namn. Man ska även ha möjlighet att lätt gå tillbaka till ursprungspublikationen. Skulle flera fält eller tablåer vara öppna samtidigt så ska varje fält eller tablå tydligt ange vilken publikation eller vilket dokument som visas.
- En navigeringsstruktur ska finnas som på ett pedagogiskt och logiskt sätt visar strukturen på innehållet (dispositionen) och underlättar sökning eller navigering i publikationen.
- Bokstäver ska typografiskt vara styrda till knipning och luft. Bokstäver får inte gå in i varandra eller få onaturligt stort avstånd. Texten kan då bli oläslig.
- Bokstäver ska typografiskt vara tydligt läsbara i den elektroniska återgivningen. Typsnitten får inte ersättas av ett annat oavsiktligt eller oläsbart typsnitt.

Även PDF-formaterade filer som betraktas som "låsta" måste ha alla typsnitt nersparade i filen. Är så inte fallet ersätter den egna läsdatorn de saknade typsnitten med egna, vilket kan göra texten oläsbar.

- Specialtecken och symboler ska vara korrekt återgivna. Se Anm ovan.
- Kanttexter ska återges som sådana i alla läsprogram. Kanttexter får inte återges mitt i den löpande huvudtexten i stället för på sin rätta plats.
- Bilder ska vara så tydliga och skarpa att de tål en rimlig förstöringsgrad.
- Bilder ska vara klart tolkningsbara utan att behöva förstöras för att kunna tolkas. De ska vara styrda till sin storlek i publikationen. Komplexa bilder ska vara hanterbara och vara anpassade till texten.
- Bildpositioneringen ska antingen följa reglerna i denna handbok, eller ha en länkning med nummersättning enligt handboken.
- Bildtext bör stå i direkt anslutning till bilden rent optiskt. Positioneringsnyckeln ska stå mellan bild och bildtext.
- Ett schema ska betraktas som bild och får inte förvrängas. Samma sak gäller diagram.
- Tabeller får inte förvanskas så att data hamnar i fel kolumn vid radbrytning eller av annan orsak. Tabellkolumner måste hållas intakta.

- Färg i en publikation kräver färgseende hos läsaren. Svart-vitt bör gälla överallt, såvida inte publikationsansvarig handläggare vid FMV anger ett uttalat önskemål om färg. Färg i publikationen ställer dessutom krav på den skrivare man använder om man vill göra en utskrift på papper.
- En fastställd elektronisk publikation får inte vara möjlig att ändra i ett läsprogram.
- Vid utskrift på skrivare ska varje blad ange att det är en utskrift från en elektronisk publikation. Skulle publikationen även finnas som papperspublikation får man inte förväxla pappersoriginalet med det egenhändigt utskrivna. Skulle den elektroniska publikationen ligga på en lokal server ska samma sak gälla för utskrifter på papper.
- Har den elektroniska publikationen sidbrytning, ska avsnitt ligga på en sida och bild på en annan. Tabeller ska ha tabellhuvud på varje ny sida om sidbrytningen kapar av tabellen.
- En sökmotor bör kunna söka fritext i alla publikationer i ett publikationspaket samtidigt.
- En cd-skiva får inte ha en etikett klistrad på "ovansidan". Skivan ska vara märkt på ett yrkesmässigt sätt som inte stör skivans funktion.
- Alla angivelser på fastställlesidan som återfinns i en tryckt papperspublikation ska återfinnas i den elektroniska utgåvan, såsom titel eller benämning, förrådsbeteckning, utgåvenummer och fastställlesedatum. Detta bör anges på en "välkomstsida" eller den första tablå som visas när man öppnar publikationen.
- Den elektroniska publikationen ska vara självinstruerande för användaren hur denne ska installera eller starta publikationen. Publikationen ska vara skapad så att tekniken inte ställer till problem med att öppna den eller förflytta sig i och mellan publikationer.

2.3 Direktiv elektronisk publikation

En direktiv publikation är kopplad till säkerhet (safety). Det finns speciella krav för sådana publikationer, förutom alla krav som gäller informativa elektroniska publikationer.

- Ändringsmarkeringar ska återfinnas där ändringar förekommit, även för ändrade bilder, enligt reglerna i dokumentet avsnitt [Gemensamma anvisningar för TO och bokpublikationer](#), avsnitt "Ändringsmarkeringar".
- Varningssymboler och tillhörande text ska återges "blockat". Varningstext får inte ligga osynlig för läsaren längre ner i texten nedanför det synliga läsfältet. För att göra lösningen så bra som möjligt, och för att förverkliga skribentens intentioner när det gäller säkerhet och varningar, bör publikationsdesignern samarbeta med skribenterna vid arbetet med dessa avsnitt.

Publikationsdesignern och textskribenten bör tillsammans planera uppläggningsen av publikationen innan skribenten påbörjar textframtagningen.

Publikationsdesignern måste även med textskribenter stämma av slutresultatet när en elektronisk publikation är klar för remiss/yttrande, där man bland annat granskar huruvida innehållet ordagrant stämmer överens med skribentens producerade underlag eller ej. Se även [del P](#) och [del B](#). Programmerings- eller datortekniska problem får inte förvanska sakinnehållet på något sätt. Varningstexter har högsta prioritet och får inte döljas inledningsvis i ett nytt avsnitt. I så fall får materialet disponeras om för att öka tydligheten.